

Kindlustusandjate kriiside ennetamise ja lahendamise seadus
seletuskirja lisa 3
Märkuste tabel

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM	Märkused 1–8
FINANTSINSPEKTSIOON	Märkused 9–12
EESTI KINDLUSTUSMAAKLERITE LIIT	Märkused 13 ja 14
FINANCEESTONIA	Märkused 15–18
EESTI KINDLUSTUSSELTSIDE LIIT	Märkused 19–29
AID KINDLUSTUSMAAKLER OÜ	Märkus 30

Nr.	Ettepaneku sisu	Arvestatud/ Mitte- arvestatud/ Selgitatud	Rahandusministeeriumi seisukoht
------------	------------------------	--	--

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM (I ring)			
1. JDM	<p>1. Eelnõu p 4 ja 5 – eelnõuga loobutakse kindlustustegevuse seaduses (KindITS) sätestatud teadete avaldamisest üleriigilise levikuga päevalehtedes ning see asendatakse kohustusega avaldada teated väljaandes Ametlikud Teadaanded. Justiits- ja Digiministeerium toetab muudatust.</p> <p>Märgime, et Justiits- ja Digiministeeriumis on kavandamisel Riigi Teataja seaduse (RTS) muudatused, milles asendatakse „üleriigilise päevalehes“ ja muudes väljaannetes avaldamise kohustus avaldamisega Ametlikes Teadaannetes. Arvestades teabe laia leviku vajadust jäetakse andmeandjatele ehk teadaande avaldajatele siiski kaalutlusõigus avaldada teavet muus väljaandes juhul, kui see on vajalik teabe jõudmiseks mõjutatud isikuteni. Seetõttu palume kaaluda, kas see vajadus on olemas ka KindITS teadete puhul. Palume kaaluda, kas esineb vajadus täpsustada asenduse sõnastust järgmiselt:</p> <p><i>„...avaldada väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teabe valdaja otsusel täiendavalt muus väljaandes või veebilehel koos viitega teadaande avaldamisele Ametlikes Teadaannetes, kui see on vajalik teabe levikuks.“</i></p> <p>Lisaks anname teada, et RTS-i Ametlike Teadaannete osas on kavas reguleerida teadaannetes avaldatavate isikuandmetena üksnes isiku nimi ja isikukood. Muud isikuandmed, kui need sisalduvad avaldatud teadaannetes, tuleb sätestada eriseadustes.</p>	Arvestatud	
2. JDM	<p>2. Eelnõu p 4 ja 5 – seletuskirjas ei ole analüüsitud teadaannete avaldamisvajadust ega nende avaldamise üldist statistikat üleriigilistes ajalehtedes. Võimalusel palume see välja tuua. Palume ka seletuskirja mõju osa täiendada avaldamisstatistika ning teavituse tõhususe hindamisega. Samuti palume seletuskirja täiendada põhjendusega, miks teadaannete avaldamise kohana ei sobi enam üleriigilised päevalehed.</p>	Arvestatud	<p>Seletuskirja on täiendatud avaldamisvajaduse analüüsi ja põhjendustega. Samuti on täiendatud mõjude osa.</p> <p>Siiski mõõname, et üleriigilistes päevalehtedes avaldatavate teadaannete kohta ei ole võimalik esitada</p>

	<p>Seletuskirjas ei ole hinnatud, kas eelnõuga Ametlikes Teadaannetes avaldamiseks lisatavad uued vormid dubleerivad juba avaldatavaid vorme, näiteks likvideerija teadet ja pankrotihalduri teadet. Võimalik, et need on juba hõlmatud Ametlikes Teadaannetes avaldatavate pankroti- ja likvideerimismenetluse teadaannetega.</p>		<p>terviklikku ja usaldusväärset statistikat, kuna vastav teave ei ole koondatud ega avalikult süstematiseeritud. Seetõttu ei ole seletuskirjas esitatud kvantitatiivset analüüsi päevalehtedes avaldamise kohta, kuid hinnang teavitamise tõhususele põhineb teadete avaldamise aluseks olevate juhtumite esinemise sagedusel.</p> <p>Nõustume, et osade teadete dubleerimine KindlITS-si ei ole asjakohane ning jätame need teated seadusest välja. Samuti piisab teatud juhtudel teate avaldamisest üksnes veebilehel.</p>
3. JDM	<p>3. Eelnõu p-d 16–18 (KindlITS § 188, 189) – kõnealuste sätetega nähakse ette tingimused, millele peab kindlustusmaakler vastama selleks, et teda võiks kanda vahendajate nimekirja või keelduda sinna kandmisest. Tingimused näevad muu hulgas ette, et kindlustusmaakler on laitmatu mainega ja usaldusväärne, tal on olemas usaldusväärst toetavad ärisidemed ning et kindlustusmaakleri enda, tema juhtide või omanike seosed teiste isikutega ei ohusta kindlustusturu ega taotleja usaldusväärst ega kindlustusturu läbipaistvust Eestis ega välisriigis. Vahendajate nimekirja kandmisest keeldumise alus on, kui kindlustusmaakleri isiklik käitumine või ärikäitumine füüsiliste või juriidiliste isikutega ohustab või võib ohustada kindlustusturu või taotleja usaldusväärst või kindlustusturu läbipaistvust Eestis või välisriigis. Eelnõu ega seletuskirja põhjal ei ole selge, kuidas eelnimetatud tingimustele vastavust kontrollitakse ja millistele andmetele tuginedes. Palume seletuskirjas tuua välja, millisele teabele tuginedes kontrolli teostatakse ning kuidas sellekohane teave kontrollijani jõuab. Sama märkus kehtib ka eelnõu § 1 p 20 ja 22 (KindlITS § 190¹ ja 190², § 191 lg 1) kohta.</p>	Arvestatud	Seletuskirja on täiendatud.
4. JDM	<p>4. Eelnõu p 23 (KindlITS § 191 lg 3) – kõnealuse sättega nähakse ette, et otseselt kindlustuse turustamisega tegeleva füüsilise isiku laitmatu ärialase maine kontrollimise kohustus on kindlustusmaakleril. Palume seletuskirjas välja tuua, milliste andmete alusel kindlustusmaakler isiku laitmatut mainet kontrollib ning millistes normides on ette nähtud isikuandmete töötlemise ulatus.</p>	Arvestatud	Seletuskirja on täiendatud.
5. JDM	<p>5. Eelnõu § 1 p 31 (KindlITS § 224 lg 1² p 4) – muudatuse kohaselt on Finantsinspektsioon kohustatud avalikustama oma veebilehel teate kindlustusmaakleri agendi vahendajate nimekirjast kustutamise otsuse kohta. Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu, milliseid andmeid teade sisaldab. Kui teade sisaldab ka isikuandmeid, siis tuleb need välja tuua</p>	Arvestatud	Teate sisu on reguleeritud sama paragrahvi lõikes 1 ⁴ , sisaldades mh isikuandmeid. Eelnõusse on lisatud lõike 1 ⁴ muutmine, et täiendada sätet avalikustamise eesmärgiga.

	seaduse tasandil ning näha ette, mis eesmärgil isikuandmeid avalikustatakse.		
6. JDM	6. Seletuskirjas on öeldud: „ <i>Kavandata regulatsioon ei kehtesta kindlustusmaaklerile uusi tegevuskeelde ega karmista olemasolevaid piiranguid, vaid laiendab lubatud tegevusvorme, võimaldades kasutada kindlustuse turustamisel esindajaid. Seetõttu ei kujuta muudatus endast ettevõtlusvabaduse intensiivset riivet.</i> “ Palume seletuskirjas kirjeldada, milles seisneb riive nii kindlustusmaaklerile kui ka kindlustusmaakleri agendile, mis on selle legitiimne eesmärk ning kuidas jõuti järeldusele, et riive on proportsionaalne (sobiv, vajalik, mõõdukas).	Arvestatud	Seletuskirja on täiendatud.
7. JDM	7. Palume arvestada käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.	Arvestatud	
8. JDM	8. Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.	Arvestatud	

FINANTSINSPEKTSIOON			
9. FI	<p>1. Finantsinspeksioon leiab, et eelnõu punktides 2 ja 3 viidatud KindlTS § 24 lõike 6 ja § 36 lõike 2 muudatused, millega kaotatakse vastavalt välisriigis ja Eestis filiaali asutamise nõue, vajaksid täiendavat analüüsi.</p> <p>Hetkel jääb mõnevõrra ebaselgeks muudatuse eesmärk, sest eelnõust ega seletuskirjast ei nähtu märkimisväärset halduskoormuse vähenemist ei turuosalistele ega Finantsinspeksioonile. Mõju turuosalise halduskoormusele on väike, kuna tegu on ühekordse toiminguga, nii filiaali asutamisel kui ka lõpetamisel.</p> <p>Finantsinspeksioon on seisukohal, et kehtiv sõnastus ja filiaali formaalne registreerimine tagab õigusselguse teenuse osutamise vabaduse alusel tegutsemise ja asutamisvabaduse alusel piiriülese teenuse osutamisel. Kehtiv sõnastus annab selge tegevusjuhise ega loo ebaselgeid ärimudeleid. Muudatuse korral hägustuvad tegevuse ja järelevalve konkreetsus ja piirid. Hetkel kehtiv selgus lihtsustab järelevalve teostamist, aga ka klientidel teenusepakkuja valikut ja oma õiguste teostamist.</p> <p>Samuti lihtsustab kehtiv regulatsioon haldusmenetluses dokumendi kättetoimetamist, kuna võimaldab selle saata äriühingu äriregistrisse kantud elektronposti aadressil (HMS § 27 lõike 2 punkt 3).</p>	Selgitatud	<p>Nõustume, et kehtiva seaduse sõnastus on õigusselgem, kuid meie hinnangul ei pruugi see olla kooskõlas Solventsus II direktiiviga.</p> <p>Käesoleva muudatuse aluseks oli Finantsinspeksiooni enda ettepanek.</p> <p>Nimelt esitas Finantsinspeksioon 18.12.2025 rahandusministrile kirja nr 4.12-2/8010 „Ettepanekud vähendada finantssektori halduskoormust“¹. Kirja lisas 2 on esitatud turuosaliste ettepanekud halduskoormuse vähendamiseks. Ettepanek number 22: „<i>one large issue is related to the fact that we need to have a branch in Estonia. It should be compliant just to operate cross border as we do in other markets such as Lithuania.</i>“ Sinna juurde oli esitatud Finantsinspeksiooni ettepanek turuosaliste ettepanekule number 22, mis oli järgmine: „Ettepanek RM-ile muuta KindlTS § 36 lg 2 ja KindlTS § 24 lg 6. Sõnastuse</p>

¹ [Rahandusministeeriumi avalik dokumendiregister](#)

	<p>Samuti märgib Finantsinspeksioon, et filiaali asutamine on vajalik filiaalile registrikoodi saamiseks, mille avaldamise kohustus tuleb Finantsinspeksioonil Rahandusministri määruse „Finantsinspeksiooni veebilehel andmete avalikustamise ulatus ja kord“ § 6 lõike 1 punktist 2.</p> <p>Praktikas on ka Läti ja Leedu järelevalveasutused kiitnud Eesti kehtivat regulatsiooni, mis tagab hea õigusselguse teenuse osutamise viisi määratlemisel. Kehtiva KindITS vastav regulatsioon ei ole Finantsinspeksiooni hinnangul ka vastuolus Solventsus II regulatsiooniga.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt on Finantsinspeksiooni ettepanek jätta muudatus sellisel kujul sisse viimata.</p>		<p>muutmisel saab lähtuda direktiivi sõnastusest. Direktiiv 2009/138/EL art 146 lg 2 II lause: <i>Kindlustusandja pidevat kohalolekut liikmesriigi territooriumil käsitletakse samal viisil nagu filiaali, isegi kui see kohalolek ei võta filiaali kuju, vaid seisneb ainult kontoris, mida haldab kindlustusandja enda personal või isik, kes on sõltumatu, kuid kellel on pidev volitus tegutseda kindlustusandja nimel esindajana.</i>“</p> <p>Seletuskirja lisas on esitatud 14 liikmesriigi ülevaade selle kohta, kuidas nad on vastava direktiivi sätte oma õigusesse ülevõtmine. Ükski seletuskirjas esitatud liikmesriik ei nõua filiaali asutamist.</p>
10. FI	<p>2. Eelnõu punktiga 9 täiendatakse KindITS § 179 lõikega 5, mille kohaselt vahendaja kohustusliku vastutuskindlustuslepingu sõlmimise kohustust ei ole kindlustusmaakleri agendil. Tema poolt kahju tekitamise eest vastutab kahjustatud isiku ees kindlustusmaakler, kelle esindajana kindlustusmaakleri agent tegutses.</p> <p>Finantsinspeksioon juhib tähelepanu, et selle sätte puhul tuleb arvestada, et kindlustusmaakleril puuduvad kapitalinõuded ja seetõttu ei ole siin kohane rakendada kindlustusandja ja tema agendi vastutuse analoogiat. Kindlustusmaakleril ei pruugi olla vahendeid kahju hüvitamiseks. Kindlustusmaakleri vastutuse tagatiseks on tema vastutuskindlustusleping. Arvestades, et kindlustusmaakleri agent on eraldiseisev isik, puudub veendumus, et kindlustusmaakleri vastutuskindlustusleping katab ka kolmanda isiku vastutuse.</p> <p>Seetõttu teeme ettepaneku näha KindITS § 179 lõikes 5 ette kindlustusmaakleri kohustus sõlmida oma vastutuskindlustusleping tingimusega, et see hõlmab ka tema kõigi agentide tegevust.</p>	Selgitatud	<p>Tõepoolest, § 179 lõike 5 kohaselt vastutab kindlustusmaakleri agendi poolt kahju tekitamise ees kindlustusmaakler, kelle <u>esindajana</u> kindlustusmaakleri agent tegutses.</p> <p>KindITS § 179 lõike 1 punkti 1 kohaselt peab kindlustuse turustamisest tuleneva kohustuse rikkumisega tekitatud kahju hüvitamise tagamiseks sõlmima vahendaja kohustusliku vastutuskindlustuslepingu, sealjuures on üheks tingimuseks, et kindlustusjuhtumiks on vahendaja või <u>tema esindaja</u> poolt kindlustuse turustamisest tuleneva kohustuse rikkumisega varalise kahju tekitamine turustatud kindlustuslepingu järgsele kindlustusvõtjale, kindlustatule või soodustatud isikule.</p> <p>Seega on meie hinnangul vastutuskindlustuslepinguga juba kaetud ka kindlustusmaakleri esindaja (kindlustusmaakleri agendi) tegevused.</p>
11. FI	<p>3. Finantsinspeksioon juhib tähelepanu, et eelnõu punkti 16 sõnastus seletuskirjas (lehekülj 8) vajab üle vaatamist. Hetkel on kirjas: „Muudatuse olema võimalus kontrollida ka juriidilise isiku tausta...“.</p>	Arvestatud	

12. FI	4. Finantsinspeksioon juhib ka tähelepanu, et eelnõu punkti 20 sõnastus seletuskirjas (lehekülg 9) vajab üle vaatamist. Hetkel on kirjas: „Lõike 1 kohaselt kannab kindlustusmaakleri agendi kannab vahendajate nimekirja kindlustusmaakler, keda ta esindab.“.	Arvestatud	
-------------------	---	------------	--

EESTI KINDLUSTUSMAAKLERITE LIIT			
13. EKML	<p>EKML sooviks siinjuures esitada üldised argumendid, miks EKML toetab antud Eelnõud ja miks see on hea kindlustust ostvatele klientidele/kindlustusvõtjatele.</p> <p>EKML'e teadaolevalt ei analüüsitud Kindlustuse turustamise direktiivi (edaspidi IDD) ülevõtmisel 2018.a, IDD art 3 p 1 ehk nn. maakleri agendi ülevõtmise võimalust ehkki direktiiv sellise võimaluse selgesõnaliselt andis.</p> <p>Antud võimaluse, mitte ülevõtmine tähendas, et nt. sõidukite müügiga tegelev kindlustusandja, sai koos sõidukiga kaasa müüa kindlustust, tegutsedes ühe kindlustusandja kindlustusagendina.</p> <p>EKML saab kindlas kõneviisis väita, et ka tavapäraste sõidukite näitel võivad kindlustumaksed erineda kindlustusseltside lõikes kuni 2 korda ehk ainuüksi konkurentsi tekkimine, läbi võrdleva teenuse pakkumise võimaluse, säästaks klientidele olulisel määral rahalisi vahendeid.</p> <p>Potentsiaalseks sihtrühmaks, kes soovivad ühe kindlustusandja agendi mudelist, liikuda maakleri võrdleva teenuse pakkujaks oleks kõik ettevõtted, kes väärindavad kindlustuslahenduste pakkumusega enda poolt pakutavaid tooteid või teenuseid nt. sõidukite müügiga tegelevad ettevõtted, liisingettevõtted, elektroonikakaupade müüjad, reisibürood jms.</p> <p>Eelnõuga pakutud maakleri agendi lahendus võimaldab kõrvaldada ka eeldatava turutõrke tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse valdkonnas, kus erinevad tervishoiuteenuse osutajate erialaliidud oleksid väga huvitatud oma liikmetele kohustusliku vastutuskindlustuse vahendamisest, maakleri agendina, kas siis erinevate Eesti kindlustusandjate võrdlevate pakkumustena või kaasates ka piiriüleseid kindlustusandjaid.</p> <p>Ehk nn. maakleri agendi mudel võimaldab suurendada mitte ainult konkurentsi Eestis tegutsevate kindlustusandjate vahel, vaid suurendada kliendi/tarbija vaates konkurentsi ka teiste EL põhiste kindlustusandjatega, liikides, kus Eesti kindlustusandjate poolne kindlustuslahenduste pakkumine on piiratud.</p>	Arvestatud	Tegemist on seadusemuudatust toetava märkusega, mis ei eelda eelnõu muutmist.

	<p>Õiguslikus vaates on Eelnõu suurimaks positiivseks mõjuks regulatiivse arbitraaži kaotamine, mis väljendub selles, et IDD art 3 sätestatud võimalus saab ka Eesti õigusesse ülevõetud ja Eesti kliendid saavad seeläbi parema juurdepääsu kliendi kindlustusvajadusest lähtuval kindlustuse turustamisele. Tegemist ei oleks Eesti erisusega IDD rakendamisel vaid sellega saaks kliendid juurdepääsu lahendusele, millist saavad kasutada enamik Euroopa Liidu kodanikest, kuna teised EL liikmesriigid on selle IDD võimaluse juba üle võtnud.</p> <p>Kuivõrd nn. maakleri agendi vaates suureneb formaalselt Finantsinspeksiooni järelevalve all olevate subjektide arv, siis sooviksime esitada enda seisukoha ka võimaliku järelevalve koormuse kasvu osas.</p> <p>EKML on seisukohal, et Finantsinspeksiooni koormus järelevalve teostamisel nn. maakleri agendi üle, suureneb minimaalselt ja seda kahel peamisel põhjusel. Finantsinspeksioon teostab agentide üle järelevalvet mitte otse vaid läbi kindlustusandjate, maakleri näitel, siis läbi kindlustusmaakleri. Ehk kui Finantsinspeksioon saab käesoleval ajal hakkama üle 1000 kindlustusandja agendi järelevalvega, siis kindlasti saab ta hakkama ka 40 kindlustusmaakleri lisanduvate potentsiaalsete agentidega.</p> <p>Teiseks põhjuseks on juba alates 01.10.2018 rakendunud KindITS § 178 lg 1 sätestatud kohutus, millise kohaselt vahendaja nimel otseselt kindlustuse turustamisega tegeleval füüsilisel isikul ja vahendaja juhatuse liikmel peavad olema oma tegevuse ulatusele vastavad kindlustusalased teadmised ja finantsalane kompetentsus.</p> <p>Finantsinspeksioon teostab juba aastaid kindlustusmaaklerite riskipõhist järelevalvet, millise üks fookus on ka kindlustusmaaklerite sisemised koolitusprotsessid ja korrad, KindITS § 178 täitmiseks. Usume, et kindlustusmaaklerite senist suutlikkust oma töötajate teadmiste tagamisel kajastab ka Finantsinspeksiooni aastaraamatus avaldatav kliendikaebuste arv kindlustusmaaklerite tegevuse peale, mis on pea olematu st. 2024.a 0 kaebust ja 2023.a 1 kaebus.</p> <p>Üldiste Eelnõud toetavate argumentide kokkuvõtteks.</p> <p>Eelnõuga võetaks Eesti õigusesse üle IDD art 3 sätestatud nn. maakleri agendi regulatsiooni nagu seda on teinud enamik EL liikmeriike, seeläbi kõrvaldub regulatiivne arbitraaž, mis piirab sarnastel alustel kindlustustoodete pakkumist erinevate kindlustuste turustajate vahel ja mis veelgi olulisem, klientide jaoks suureneb kindlustustoodete kättesaadavus tingimuste ja hindade võrdluses ning klientidel tekib lihtsam juurdepääs nende huvisid esindava kindlustuse turustaja (maakleri) teenusele versus agendikanal.</p>		
--	---	--	--

	Finantsinspeksiooni järelevalve koormus ei kasva märkimisväärselt, sest eksisteerib juba paika loksunud agentide järelevalve mudel, mis hõlmab mh. kindlustuse turustamiseks vajalike teadmiste piisavuse hindamist.		
14. EKML	<p>Eelnõu osas sooviksime teha ühe konkreetse ettepaneku.</p> <p>Eelnõus sisaldub ettepanek: paragrahvi 36 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:</p> <p><i>„(2) Kui välisriigi kindlustusandjat alaliselt esindama volitatud isik tegeleb Eestis püsivalt kindlustusagendi tegevuse või kindlustustegevusega, käsitatakse sellist tegevust välisriigi kindlustusandja filiaali tegevusena, sealjuures juhul, kui Eestis filiaali ei asutata. Sellise tegevuse korral peab kindlustusandja järgima käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides välisriigi kindlustusandja Eesti filiaali suhtes kohalduvaid nõudeid.“;</i></p> <p>EKML on seisukohal, et selline sõnastus ei vasta küsimusele, milliseid nõudeid seda „nagu filiaal“ peab siis KindlITS järgima ja kas Finantsinspeksioon registreerib sellise filiaali enda poolt hallatavas turuosaliste registris.</p> <p>Kindlustusmaakleri jaoks on oluline seda teada, kuivõrd sellel Finantsinspeksiooni registril on väga selge õiguslik tähendus määratlemaks, kas isikul on Eestis asuva kindlustusriski osas teenuse pakkumise õigus või mitte.</p> <p>EKML palub selles osas Eelnõu vastavat sätet täpsustada, et tagada seaduse rakendamise õiguskindlus.</p>	Arvestatud	Seletuskirja on täiendatud.

FINANCEESTONIA			
15. FE	<p>FinanceEstonia toetab eelnõud, kuivõrd kindlustuse turustamise direktiivi 2016/97 (IDD) art 3 ülevõtmisega kõrvaldatakse regulatiivne arbitraaz võrrelduna enamike teiste EL liikmeriikidega kus nn. maakleri agendi tegevus on siseriiklikusse õigusesse üle võetud.</p> <p>Oleme seisukohal, et nn. kindlustusmaakleri agendi registreerimise võimalus on hea Eestis tegutsevatele kindlustusmaaklerettevõtetele, andes neile seeläbi võimaluse konkureerida võrdsetel alustel teise EL liikmeriikide kindlustusmaaklerettevõtetega.</p> <p>Aga veelgi suurem on eelnõu mõju kliendile, kuivõrd maakleri agendi registreerimise võimalus annab kliendile parema juurdepääsu kliendi huvidest lähtuval võrdlevale kindlustusmaakleri teenusele, mis omakorda suurendab konkurentsi Eestis tegutsevate kindlustuse turustajate vahel.</p> <p>Suurem konkurents tähendab juba vaikimisi klientidele paremaid tingimusi ja hinda.</p>		Tegemist on sissejuhatava märkusega. Võtame teadmiseks.

	Samas on meil siiski mõned konkreetsed ettepanekud eelnõule, tagamaks selle paremat õigusselgust. Meie ettepanekud on alljärgnevad:		
16. FE	<p>1. Välisriigi kindlustusandja esindamise nõuded</p> <p>paragrahvi 36 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: „(2) Kui välisriigi kindlustusandjat alaliselt esindama volitatud isik tegeleb Eestis püsivalt kindlustusagendi tegevuse või kindlustustegevusega, käsitatakse sellist tegevust välisriigi kindlustusandja filiaali tegevusena, sealjuures juhul, kui Eestis filiaali ei asutata. Sellise tegevuse korral peab kindlustusandja järgima käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides välisriigi kindlustusandja Eesti filiaali suhtes kohalduvaid nõudeid.“</p> <p>Kuivõrd eelnõu sõnastus on küllalt üldine, see tähendab, et eelnõu tekst ei täpsusta, millised nõudeid tuleb järgida juhul, kui filiaali asutamise (korporatiivõiguslikku) kohustust ei ole, oleks asjakohane ja tervitatav vähemalt eelnõu seletuskirja tasandil, millised on need KindITS seaduse sätted, mida peab oma tegevuses järgima isik, kes tegutseb filiaalinnõuete kohaldumisasalas, kuid kes ei ole kohustatud filiaali asutama.</p> <p>Teine aspekt, mis vajaks eelnõu vastava sätte puhul täpsustamist, on asjaolu, kas selline subjekt kantakse Finantsinspektsiooni poolt peetavasse registrisse. Seda eelkõige põhjusel, et Finantsinspektsiooni poolt peetaval registril on väga selge õiguslik tähendus määratlemaks, kas isikul on Eestis asuva kindlustusriski osas teenuse pakkumise õigus või mitte.</p> <p>Seega palume eelnõu autoritel täiendavalt kaaluda vastavate täpsuste lisamist kas eelnõusse või eelnõu seletuskirja.</p>	Arvestatud	Seletuskirja on täiendatud.
17. FE	<p>2. Kindlustusmaakleri tegevuse koostõla KindITS § 182 juhul, kui maakler kasutab kindlustuse vahendamiseks agent</p> <p>KindITS § 182 lg-d 7 ja 8 näevad ette piirangud kindlustusmaakleri tegevusele seoses kindlustusvahenduse edasiandmisega (lg 7) ja kolmanda isiku abi kasutamiseks seoses kindlustuse vahendamise (lg 8).</p> <p>Muudatusettepaneku kohaselt tekiks kindlustusmaakleril õigus oma kindlustusvahenduse tegevus sisuliselt edasi anda agendile (kellel on õigus maakleri nimel välja selgitada kliendi kindlustushuvi ning pakkuda talle muid kindlustusmaaklerlusega seotud teenuseid). Sellisel juhul satuks kindlustusmaakleri tegevus hetkel kehtiva seaduse kohaselt aga vastuollu KindITS § 182 lg-s 7 sätestatud piiranguga („Kindlustuse turustamist ei või edasi anda“). Kuivõrd eelnõuga ei ole muudetud KindITS § 182 lg-t 7, siis puudub õigusselgus, kas maakleri poolt agendi kasutamine ja läbi agendi teenuse pakkumine, on</p>	Arvestatud	

	<p>käsitletavad kindlustuse turustamise edasiandmisena või mitte.</p> <p>Seoses kindlustusmaakleri agendi kui eraldiseisva kindlustusvahendaja võimaldamisega oleks meie hinnangul tarvilik muuta ning õigusselguse huvides täpsustada KindITS § 182 lg-s 7 sätestatud piirangu sõnastust viisil, et see lubaks selgelt kindlustusmaakleril oma kindlustusvahenduse tegevus edasi anda enda agendile, kindlustusmaakleril oma kindlustusturustamise tegevuses kasutada agent'i ning sellise turustuslahenduse kasutamine ei viiks kindlustusmaaklerit vastuollu seadusest tuleneva tegevuse edasiandmise keeluga.</p>		
18. FE	<p>3. Kindlustusmaakleri agendi definitsioon</p> <p>Paragrahvi 174 täiendatakse lõikega 11 järgmises sõnastuses: „(1) Kindlustusmaakleri agent on isik, kelle peamine tegevusala ei ole kindlustuse turustamine, kuid kes tegeleb kindlustusmaakleri nimel ja arvel kindlustuse turustamisega eesmärgiga soovitada ja vahendada kliendile sõltumatu analüüsi alusel kindlustuslepingut, mis vastab kõige paremini kliendi kindlustushuvile ja nõudmistele.“</p> <p>Eelnõu kohaselt on kindlustusmaakleri agent isik, kelle peamine tegevusala ei ole kindlustuse turustamine, kuid kes tegeleb kindlustusmaakleri nimel ja arvel kindlustuse turustamisega eesmärgiga soovitada ja vahendada kliendile sõltumatu analüüsi alusel kindlustuslepingut, mis vastab kõige paremini kliendi kindlustushuvile ja nõudmistele.</p> <p>Eelnõust ega eelnõu seletuskirjast ei selgu, miks on maakleri agendi mõistesse sisse toodud tingimus, et maakleri agendi peamine tegevusala ei tohi olla kindlustuse turustamine. Võrdluseks võimaldab kehtiv KindITS kindlustusagendil tegutseda mõlemal juhul: (i) juhul, kui kindlustuse turustamise näol on tegemist tema peamise tegevusalaga; kui ka (ii) juhul, kui tegemist ei ole kindlustusagendi peamise tegevusalaga. Kindlustusagendi puhul saab hetkel kehtiva KindITS kohaselt nimetatud vahetegu määravaks üksnes juhul, kui kindlustusagent soovib tegutseda KindITS §-s 175 sätestatud erirežiimi alusel (vt. täiendavalt all). Sama seaduse raames ühetaolise käsitluse jätkamine olemuselt sarnaste subjektide definitsioonides oleks mõistlik ja eeldatav ning ettepanekuga tehtud eristamine sarnaste subjektide definitsioonide käsitlemisel ei näi olevat põhjendatud.</p>	Mitte arvestatud	<p>Eelnõu lähtekohaks on kõrvaldada turutõrge, mille tõttu ei saa ettevõtjad pakkuda oma põhitooteteenuse juurde mitme kindlustusandja pakkumisi.</p> <p>Leiame, et olukord, kus kindlustusmaakler kasutab agent'i, kelle põhitegevus on samuti kindlustuse turustamine, ei anna sisulist lisaväärtust võrreldes olukorraga, kus vastav isik tegutseb iseseisva kindlustusmaaklerina. Kui isik tegeleb püsivalt ja põhitegevusena kindlustusvahendusega, täidab ta sisuliselt samu funktsioone nagu maakler, mistõttu on põhjendatud, et ta alluks ka samaväärsele regulatiivsele raamistikule iseseisva turuosalisena, mitte maakleri agendina.</p> <p>Peame põhjendatuks säilitada eelnõus tingimus, et kindlustusmaakleri agendi peamine tegevusala ei ole kindlustuse turustamine.</p>
	<p>Muuhulgas tekitab „peamine tegevusala ei ole kindlustuse turustamine“ tingimuse kasutamine kindlustusmaakleri agendi legaaldefinitsioonis mõningase ebaselguse ning viitab, et tegemist oleks justkui üksnes KindITS § 175 kohaldamisalasse jääva vahendajaga. Samas, tõlgendades eelnõu teksti tervikuna, võib järeldada, et kindlustusmaakleri agent on kindlustusvahendaja, kes ei pea tegutsema tingimata KindITS §-ga 175 loodud</p>	Selgitatud	<p>Selgitame, et eelnõuga ei piirata kindlustusmaakleri agendi tegevust üksnes kindlustustegevuse seadus § 175 kohaldamisalasse jäävate juhtudega.</p>

	<p>raamistikus. Seda enam, et KindITS §-i 175 täiendatakse ka lõikega 1², mis loob kindlustusmaakleri agendi tegevusele eraldiseisva ekvivalendi kindlustusagendi sarnasele tegevusele, mis peab vastama KindITS § 175 lg 1 punktides 1-6 sätestatud tingimustele (neist esimene tingimus on, et kindlustuse turustamine ei ole kindlustusagendi peamine tegevusala).</p> <p>Seega sätestaks eelnõu kohaselt nii kindlustusmaakleri agendi definitsioon tervikuna, kui ka KindITS § 175 erirežiimi kohaldumise üks eeldus (vastavalt eelnõu § 175 lg-e 1²), et kindlustuse turustamine ei tohi olla kindlustusmaakleri agendi peamine tegevusala.</p> <p>Eeltoodust johtuvalt palume eelnõu autoritel täiendavalt kaaluda kindlustusmaakleri agendi tegevuse piiramise tarvilikkust ja vajalikkust juhtudel, mil kindlustuse turustamine ei ole kindlustusmaakleri agendi peamine tegevusala.</p> <p>Põhjendatud oleks nende käsitlemine ühetaoliselt kindlustusandja agentidega.</p>		<p>Kui kindlustusmaakleri agent vastab kõikidele § 175 lõike 1 punktis 1-6 sätestatud tingimustele, siis see tähendab üksnes, et tema suhtes kohalduvad viidatud sätted. Kui ta ei vasta kõikidele tingimustele, kohaldub seadus täies ulatus.</p> <p>1. Tingimus, et turustamine ei ole peamine tegevusala – õigus olla kindlustusmaakleri agent. 2. Kõik § 175 lõike 1 tingimused täidetud – see kindlustusmaakleri agent kuulub erirežiimi all.</p>
--	---	--	--

EESTI KINDLUSTUSSELTSIDE LIIT			
19. EKsL	<p>Eesti Kindlustusseltside Liit (EKsL) seisab kindlustussektori maine ja usaldusväärsuse eest. Meile on oluline, et kindlustussektori turuosaliste kohustused ja vastutus oleksid selgelt määratletud ning et neid mõistetak스 ühtemoodi nii regulaatori, järelevalve, turuosaliste kui ka klientide poolt. Praegune kindlustusturustuse arhitektuur ja regulatsioon toetavad neid eesmärke tervikuna hästi.</p> <p>Samas näitab praktika, et ka selge regulatsiooni olemasolul on klientidel sageli keeruline mõista, kas kindlustusleping sõlmitakse kindlustusandja või kindlustusmaakleri vahendusel, kusjuures sageli peetakse kindlustusandjaks hoopis kindlustusmaaklerit. See tekitab klientides ebakindlust ja võib vähendada usaldust nii teenusepakkujate kui ka kogu kindlustusturu vastu, eriti olukordades, kus rollide ja vastutuse jaotus ei ole nende jaoks piisavalt arusaadav. Leiame, et turustaja poolt klientidele või potentsiaalsetele klientidele suunatud teave, sealhulgas reklaam ja sisuturundus, peab olema õiglane, selge ega tohi olla eksitav.</p>		<p>Tegemist on sissejuhatava selgitusega. Teadmiseks võetud.</p>
	Eeltoodud seisukohtadest lähtudes esitame täiendavad ettepanekud kõnealuse olukorra lahendamiseks, eelkõige kindlustusturu osaliste rolliselguse tugevdamiseks.		
20. EKsL	<p>1. Kindlustusmaakleri agent</p> <p>Kindlustusturu selguse ja usaldusväärsuse seisukohalt ei pea EKsL põhjendatuks nn maakleri-agendi kontseptsiooni lisandumist kindlustusturule. Kahe võlaõigusseaduses (VÕS) reguleeritud, oma olemuselt erineva ja osaliselt vastandliku käsundus- ja vahendustegevuse liigi ühendamine ühte rolli hägustab senist selget regulatiivset raamistikku.</p>	Selgitatud	<p>Kavandatud regulatsioon lähtub eesmärgist võimaldada kindlustusmaakleril kasutada kindlustuse turustamisel teist kindlustusvahendajat. Tegemist ei ole piiranguteta turustamise edasiandmise lubamisega, vaid reguleeritud mudeliga, mille puhul</p>

<p>Tuletame meelde, et kehtiv lahendus, mille kohaselt ei ole kindlustuse turustamise edasiandmine lubatud (KindITS § 182 lg 7), kujunes välja varasemate praktiliste probleemide pinnalt. Nendele juhtisid tähelepanu nii tarbijakaitseasutused kui ka turuosalised. Probleemsed olid mh olukorrad, kus samad isikud või ettevõtted tegutsesid paralleelselt nii agendi kui ka maakleri rollis (nt kaubandusettevõtete kindlustuslahendused, tanklaketid, liisinguskeemid, hulgimaaklerlus).</p> <p>Kuigi kehtiv õigus sisaldab selget keeldu kindlustuse turustamise edasiandmiseks ja piiranguid kolmanda isiku kasutamiseks turustamisel (käsundi täitmisel), on meile teadaolevalt seda nõuet praktikas ka eiratud.¹ Sellest ei saa aga järeldada, et senine ebaseaduslik praktika tuleks legaliseerida. Vastupidi, tähelepanu tuleks suunata kehtiva õiguse täitmisele, järelevalve tõhustamisele ning vajadusel rikkumiste koosseisu täpsustamisele ja sanktsioonide karmistamisele.</p> <p>Leiame, et enne sellise põhimõttelise muudatuse kaalumist peaks sellele eelnema põhjalik õigusvõrdlev analüüs. Euroopa Liidu kindlustusturustuse direktiiv (IDD) pakub mitmeid alternatiivseid lahendusi, mida ei ole piisavalt analüüsitud. Näiteks võimaldab direktiiv tegutseda multiagendi vormis ning pakkuda konkureerivate kindlustusandjate tooteid, samuti ei nõua see alati maaklerilt sõltumatu analüüsi teostamist.² Samuti tuleks hinnata võimalust lubada tegevuse edasiandmist kõrvalvahendajale käsundiandja nõusolekul, nagu see on üldiselt lubatud käsundussuhetes.</p> <p>Kuigi mõnes liikmesriigis on maakleril lubatud kasutada kõrvalvahendajaid, on sellised lahendused reeglina seotud täiendavate piirangutega. Näiteks on Läti regulatsioonis sätestatud, et kuigi maakler võib kasutada teisi vahendajaid, ei ole kõrvalvahendajal õigust anda kliendile soovitusi ega teostada sõltumatut analüüsi.³ Samased piirangud kehtivad ka Saksamaal. Seega ei ole tegemist võrreldava ega lihtsasti ülekantava lahendusega.</p> <p>Kindlustusmaakleri teenus eeldab sõltumatut analüüsi ning kõrget professionaalset taset, sealhulgas pädevust, hoolsust ja ettenägelikkust. Sellise teenuse osutamist ei ole põhjendatud delegeerida kõrvaltegevusena tegutsevatele isikutele. Ka kehtiva seaduse seletuskirjas on rõhutatud, et maakleri ja agendi põhitegevuste edasiandmine muudaks vahendaja institutsiooni sisuliselt tühjaks.</p> <p>Samuti ei ole põhjendatud väide, et kehtiv regulatsioon piiraks klientide juurdepääsu maaklerteenusele. Klientidel on juba praegu võimalik valida nii kindlustusmaakleri või kindlustusagendi vahendusel sõlmitav leping kui ka otse kindlustusandjaga sõlmitav leping. Piirang puudutab üksnes</p>	<p>jääb vastutus kliendi ees ja regulatiivsete nõuete täitmise eest kindlustusmaaklerile.</p> <p>Eelnõu ei võimalda kasutada kindlustusturustuses isikuid, kes ei vasta kindlustusvahendajatele kehtestatud nõuetele. Vastupidi, eelnõu eesmärk on tuua praktikas esinevad koostöömudelid selgemasse regulatiivsesse raamistikku ning tagada nende üle parem õiguslik selgus ja järelevalve.</p> <p>Regulatsiooni eesmärk ei ole võimaldada maakleri sõltumatu analüüsi delegeerimist piiramata ulatuses, vaid sätestada tingimused, mille alusel võib maakler kasutada teise nõuetekohaselt registreeritud vahendaja abi.</p>
--	--

	<p>maakleri ja agendi võimalust anda turustamine edasi (KindITS § 182 lg 7) ja piirab maakleri õigust kasutada turustamisel kolmanda isiku abi, kes ei vasta kindlustusvahendajale kehtestatud nõuetele (KindITS § 182 lg 8).</p> <p>Praegusel kujul jääb ettepanek ebaselgeks ning ei ole arusaadav, millist tegelikku probleemi sellega lahendada soovitakse. EKsL-i hinnangul ei ole turul tuvastatav sellist laadi süsteemset probleemi, mis õigustaks nii põhimõttelist muudatust. Vastupidi, kavandatud muudatus muudaks senise loogilise ja selge õigusliku raamistiku keerukamaks ning raskemini mõistetavaks, ilma et sellega kaasneks selge ühiskondlik kasu. Olgu öeldud, et agendi kasutamine kindlustusmaakleri lepingute sõlmimiseks on tänagi lubatud. Kokkuvõttes ei toeta EKsL muudatusettepanekut.</p>		
	Alljärgnevalt esitame normitehnilised märkused:		
21. EKsL	<p>Loobuda termini „kindlustusmaakleri agent“ kasutamisest. Tegemist on eksitava ja turustajate rolliselgust veelgi hägustava terminiga. „Kindlustusmaakleri agent“ viitab justkui sellele, et kindlustusmaakleri ja tema käsundisaaja (agent) vahel on agendisuhe ja agendileping (VÕS § 670) ka kindlustusturustusega seoses. Agendilepingu iseloomulik tunnus on püsiv iseseisev lepingute sõlmimine või vahendamine teise isiku nimel ja huvides.⁴ Nn „kindlustusmaakleri agent“ saaks olla VÕS-i järgi kindlustusmaakleri agent üksnes kindlustusmaaklerteenuse pakkumisel ja maaklerlepingu sõlmimisel, kuid ta ei saa seda olla agent turustamisega seoses ja kindlustuslepingu sõlmimisel, sest maakler ei ole ise kindlustuslepingu pool. Oluline on see, et kindlustusagendiks saab olla üksnes püsivalt kindlustusandja poolt kindlustuslepinguid vahendama või sõlmima volitatud agent (kindlustusagent). „Maakleri-agendi“ puhul on aga tegemist kolmanda isikuga, kelle abi kasutab maakler käsundi täitmisel (VÕS § 622 2 ls), kelle eest maakler vastutaks ka TsÜS § 132 lg 2 alusel ja eelnõu sätete alusel.⁵ Kuna Eesti õiguses kasutatakse sel puhul terminit „alltöövõtja“, „allüürnik“ jne, siis oleks põhjendatud uue termini „allmaakler“ kasutusele võtmine, mis peegeldaks paremini selle õiguslikku sisu.</p>	Arvestatud	<p>Eelnõus on termin „kindlustusmaakleri agent“ asendatud terminiga „kindlustusmaakleri esindaja“.</p> <p>Leiame, et pakutud alternatiiv „allmaakler“ võib olla eksitavam, kuna see viitab iseseisvale maaklertegevusele või maaklerteenuse osutamisele. Käesoleval juhul ei ole tegemist iseseisva maakleriga, vaid isikuga, keda maakler kasutab oma tegevuses ning kelle eest ta vastutab.</p>
22. EKsL	2. Lisatavat § 175 lg 1 ¹ tuleks täiendada ka KindITS § 180 lg-ga 1 ja 2.	Arvestatud	§ 175 lg lõike 1 ¹ täiendamise asemel on täiendatud §-i 180 uue lõikega 5.
23. EKsL	3. KindITS § 179 lg 5 2 ls: maakleri ja allmaakleri solidaarvastutust käsundiandja eest ei tohiks välistada. Esineb olukordasid, kus maaklerlepingu rikkumisest tulenev täitmise nõue on otstarbekas maksma panna hoopis allmaakleri vastu, kes sageli on maaklerist käibelt ja kasumilt hoopis suurem ettevõtja (nt maaklerleping lõpeb VÕS § 472 või 473 tõttu; vastutuskindlustuse leping on sõlmitud Bulgaaria kindlustusandjaga, vms).	Selgitatud	<p>Eelnõu lähtub põhimõttest, et kindlustusmaakler vastutab oma tegevuses ning tema nimel tegutsevate isikute (sh esindaja) tegevuse eest kliendi ees, sõltumata allhankeahela ülesehitusest.</p> <p>Säte ei välista esindaja võimalikku vastutust muudel alustel, sh võlaõigusseaduse üldsätete alusel. Eelnõu eesmärk on eelkõige</p>

			<p>tagada, et kliendil oleks selge ja tõhus vastutav isik – kindlustusmaakler –, kes vastutab ka edasi antud tegevuse eest.</p> <p>Solidaarvastutuse automaatne kehtestamine maakleri ja esindaja vahel ei ole eelnõu raames vajalik ega süsteemselt põhjendatud, kuivõrd kliendi kaitse on tagatud läbi maakleri vastutuse ning temale kehtestatud kutsealase vastutuskindlustuse nõude.</p>
24. EKsL	<p>4. KindITS § 192¹ tuleks eelnõust välja jätta. Allmaakler tegutseb kindlustusmaakleri esindajana ja talle kohalduvad üldjuhul samad nõuded esindatavaga. Nõuete dubleerimine on asjakohatu ja pigem segadust tekitav. Seaduses tuleks esitada ainult täiendavad nõuded, nt tuleks klienti lisaks maaklertasule teavitada ka tasust, mida maksab allmaaklerile maakler.</p>	Mitte arvestatud	<p>Leiame, et konkreetne nimikiri lepingu sõlmimise eelsetest tegevustest ja teabest on õigusselgem.</p>
25. EKsL	<p>5. Sobivusmenetluse raames tuleks seaduses rõhutada, et maakler peaks täiendavalt hindama, kas allmaakleril ja tema juures otseselt turustamisega tegeleval isikul on põhitegevuse kõrvalt piisavalt aega turustusega tegeleda ja hindama KindITS § 182 lg 8 ja lg 1 eelduste esinemist allmaakleri kasutamisel.</p>	Mitte arvestatud	<p>Leiame, et sobivusnõuete hindamisel tuleb kindlustusmaakleril juba kehtivate üldiste hoolsus- ja juhtimiskohustuste raames veenduda, et tema esindajal on olemas nõuetekohaseks kindlustuse turustuseks vajalik pädevus, organisatsiooniline suutlikkus ja võime oma ülesandeid nõuetekohaselt täita. „Piisava aja“ hindamine oleks seejuures olemuslikult subjektiivne ja raskesti kontrollitav kriteerium.</p> <p>Kindlustusmaakler saab vahendajate nimekirja kanda üksnes sellise esindaja, kelle puhul maakler on veendunud, et esindaja täidab seadusest tulenevaid nõudeid nõuetekohaselt, sealjuures tal on piisavalt aega, et selgitada välja kliendi kindlustusvajadused ja nõudmised ning soovitada talle sobivat kindlustuslepingut.</p> <p>Kui kindlustusmaakleri ei suuda seda tagada, rikub ta ise KindITS-ist tulenevaid nõudeid, mis võib halvimal juhul viia selleni, et maakler tuleb vahendajate nimekirjast kustutada.</p>
26. EKsL	2. IDD art 17 lg 2 nõuete ülevõtmine	Selgitatud	<p>Selgitame, et IDD artikli 17 lõige 2 ei ole üle võetud üksnes</p>

<p>Teeme ettepaneku täiendada KindlTS-st selliselt, et selles sätestataks selgesõnaliselt kindlustusturustuse üldpõhimõttena nõue, mille kohaselt kogu klientidele või potentsiaalsetele klientidele suunatud teave, sealhulgas reklaam, peab olema õiglane, selge ja mitteeksitav ning reklaam peab olema selgelt sellisena äratuntav.</p> <p>IDD artikli 17 lõikes 2 sisalduva üldpõhimõtte kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et kogu kindlustusturustuse raames esitatav teave, sealhulgas reklaam, on õiglane, selge ja mitteeksitav ning reklaam on selgelt äratuntav. Direktiivi põhjendused (eelkõige põhjenduspunktid 46 ja 47) rõhutavad tarbija kaitse kõrget taset, läbipaistvust ning vajadust, et klient mõistaks turustaja rolli ja võimalikke huvide konflikte.</p> <p>Meil on see säte üle võetud eelkõige RekS-is⁶ ja turunduse kontekstis, kuid on jäänud tähelepanuta, et see peaks hõlmama mistahes KindlTS alusel kindlustusvõtjale edastatavat teavet, sh digitaalsete turustuslahenduste ülesehitust. Seega pole Eestis see IDD üks kandvamaid põhimõtteid üheselt ja selgelt üle võetud, mis ei taga kindlustusturustuse kontekstis direktiivi eesmärgipäras rakendamist.</p> <p>Praktikas esineb digitaalseid turustuslahendusi, kus tarbijale ei ole ilma olulise pingutuseta üheselt arusaadav, kas teenust osutab kindlustusmaakler, kindlustusagent või kindlustusandja.</p> <p>IDD art 17 lõikest 2 on tuletatav, et turustaja rolli avalikustamine peab olema proaktiivne, tagades tarbijale nn "staatuse selguse" ilma täiendava uurimistöota. Lisaks on EIOPA ja teiste riikide järelevalved (sh BaFin) rõhutanud, et direktiivi artikli 17 lõike 2 kohaselt peab kogu turustusteave olema „õiglane, selge ja mitteeksitav“ ning hinnata tuleb tarbija tegeliku arusaadavuse alusel. Digitaalsed turustuskanalid ei tohi viia olukorrani, kus oluline teave on küll formaalselt kättesaadav, kuid praktikas tarbijale mitte tajutav. Ainult olukorras, kus esitatud teave on õiglane, selge ja mitteeksitav, saab klient teha teadliku valiku.</p> <p>Teistes liikmesriikides on direktiivi artikli 17 nõuded integreeritud sektoriseadusesse, tagades turustaja rolli selge avalikustamise ja tarbija arusaadavuse ilma liigse pingutuseta.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku lisada KindlTS § X järgmise sõnastusega: <i>§ X. Kindlustusturustuse teabe üldpõhimõtted</i> <i>(1) Turustaja poolt klientidele või potentsiaalsetele klientidele esitatav teave peab olema õiglane, selge, mitteeksitav ning esitatud viisil, mis tagab teabe arusaadavuse ja läbipaistvuse.</i></p>	<p>reklaamiseadusega, vaid seda tuleb vaadata koos KindlTS-i teiste turustamise põhimõtetega.</p> <p>Alustuseks on kindlustusandja juhid ja töötajad kohustatud tegutsema nendelt oodatava ettenägelikkuse ja pädevusega ning vastavalt nende ametikohale esitatavatele nõuetele, lähtudes kindlustusandja ja selle kindlustusvõtjate, kindlustatute ja soodustatud isikute huvidest (KindlTS § 106 lg 6). Selle eelduseks on mh selle tagamine, et kliendile suunatud teave on õiglane, selge ja mitte-eksitav.</p> <p>Teiseks peavad turustajad andma kliendile enne kindlustuslepingu sõlmimist asjakohast teavet ka turustaja enda kohta, sõltumata turustuskanalist (VÕS § 428 lg 1 p 1, KindlTS § 192 lg 1 p 1, § 198 lg 2 p 2).</p> <p>Lisaks juhime tähelepanu, et KindlTS §-is 254 on ette nähtud karistus enne kindlustuslepingu sõlmimist lepingu sõlmimise eelduseks oleva või kindlustusvõtjale kindlustuslepingu kehtivuse ajal kohustusliku teabe või selgituse esitamata jätmise või mittenõuetekohase esitamise või ebaõige või eksitava teabe esitamise eest.</p> <p>Ka Finantsinspektsiooni juhendis on seda teemat käsitletud. „Nõuded kindlustuse turustamisele“ punkti 3.1.1. kohaselt peab „lepingus avalikustatud informatsioon olema <u>õige, täpne ja üheselt mõistetav</u>. Informatsioon ei tohi olla <u>eksitava sisuga</u> ning sealt ei tohi välja jääda ega puududa midagi, mis mõjutaks oluliselt informatsioonis esitatud andmete sisu, tähendust ja nendest arusaamist, lähtuvalt mõistlikkuse põhimõttest.“ Punkti 8.1 kohaselt „Kindlustusvahendaja poolt kliendile antav teave, sh</p>
---	--

	<p>(2) Turustaja peab selgelt avaldama oma rolli ja pädevuse, nii et kindlustusvõtja saab ilma olulise pingutuseta üheselt aru, millise teenusega on tegu ja kas teenust osutab kindlustusmaakler, kindlustusagent või kindlustusandja.</p> <p>(3) Eeltoodud nõudeid kohaldatakse ka kindlustusteenuse või vahenduse reklaamile, mille kohaldatakse lisaks reklaamiseaduse nõudeid.</p> <p>Selgitus</p> <p>Sätte eesmärk on IDD artikli 17 lõike 2 ülevõtmine meie õigusesse ja sisustamine. Praktikast tähendab see, et järelevalveasutus saab hinnata mitte ainult esitatud teabe sisu, vaid ka selle esitusviisi. Kui veebikeskkonna ülesehitus (disain, värvid, info hierarhia) on suunatud tarbija eksitamisele turustaja tegeliku rolli osas, on tegemist rikkumisega.</p>		<p>reklaamimise eesmärgil esitatav teave, ei tohi olla eksitav. Eksitav teave on teave, mis loob või võib luua ebaõige ettekujutuse tegelikest asjaoludest. Kliendil peab olema lihtsalt mõistetav, millise kindlustusvahendaja teenust (kindlustusmaakler või kindlustusagent) ta kasutab ja kelle huvides vastav kindlustusvahendaja tegutseb.“.</p> <p>Samuti juhime tähelepanu, et EL-is menetletava Euroopa Komisjoni jaeinvestorite kaitse ettepaneku raames täiendatakse IDD artikli 17 teist lõiget uue lausega: <i>Marketing communications shall be clearly identifiable as such and shall clearly identify the insurance undertaking or insurance intermediary responsible for their content and distribution, regardless of whether the communication is made directly or indirectly by that insurance undertaking or insurance distributor.</i> Vastavad täpsustused tehakse seaduses EL õigusakti ülevõtmise raames.</p>
27. EKsL	<p>3. Kindlustussertifikaadi väljastamine poliisi asemel</p> <p>Oleme klientide telefonikõnede ja kirjalike pöördumiste põhjal täheldanud, et kindlustusvõtjad ei ole sageli teadlikud, millise kindlustusandjaga nad on liikluskindlustuse lepingu sõlminud, ning väidavad ekslikult, et nende kindlustusandjaks on hoopis kindlustusmaakler. Üheks juurpõhjuseks lisaks sellele, et meie õiguses pole korrektselt üle võetud IDD art 17 lõikes 2 sätestatu, on see, et kindlustusmaakler ei edasta kliendile kindlustusandja poolt temale väljastatud kindlustuspoliisi, mida võib samuti käsitleda kliendi eksitamisena.</p> <p>Praktikas väljastavad maaklerid seaduses nõutud kindlustuspoliisi asemel hoopis enda poolt koostatud sertifikaadi. VÕS § 434 näeb ette, et kindlustusandja peab kindlustusvõtjale väljastama enda poolt allkirjastatud dokumendi kindlustuslepingu sõlmimise kohta (poliisi). Praktikast väljastavad kindlustusandjad poliisi kindlustusmaaklerile, kes seda aga oma kliendile ei edasta, vaid väljastab selle asemel kindlustussertifikaadi.⁷</p> <p>Selline praktika on probleemne, kuna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sertifikaat ei vasta poliisi õiguslikele nõuetele ega ole tõend kindlustuslepingu sõlmimise kohta; ▪ sertifikaat ei vasta sageli VÕS § 434 nõuetele; 	Selgitatud	<p>Eelnõusse on lisatud VÕS täiendus, mille kohaselt tagab kindlustusvahendaja poliisi kättesaadavaks tegemise kindlustusvõtjale, kui kindlustusleping sõlmitakse kindlustusvahendaja vahendusel.</p> <p>Sertifikaadi reguleerimisega seotud teema vajab põhjalikumat analüüsi ja arutelu huvirühmade vahel. Tegemist on küsimusega, mis mõjutab nii kindlustusandjate, kindlustusmaaklerite kui ka kindlustusvõtjate õigusi ja kohustusi ning praktikat tervikuna.</p>

<p>▪ sertifikaadil esitatakse eksitavat teavet (nt kindlustusmakse suurus, kahjujuhtumi käsitlemine);</p> <p>▪ sõnastus erineb poliisist, nt poliisil esitatakse sageli eraldi kokkulepitud eritingimused, mistõttu on oluline, et need kajastuksid täpselt samas sõnastuses ka sertifikaadil;</p> <p>▪ poliisi väljastamisega on seotud ka kindlustuskaitse ulatus ja kliendi poolt õiguskaitsevahendite kasutamine (vt nt § 436).</p> <p>▪ sertifikaadil puudub info maaklerlepingu sõlmimise ja tasude kohta, mistõttu kannatab turu läbipaistvus. Oleks mõistlik, et kui maakler otsustab esitada kinnituskirja vahendatud kindlustuslepingu sõlmimise kohta oleks see ühtlasi kinnituskiri sõlmitud kindlustusmaaklerilepingu kohta.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku kehtestada KindITS-s selgesõnaline nõue, et juhul kui maakler edastab poliisi asemel või lisaks sellele muu dokumendi (nt sertifikaadi), peab see sisaldama VÕS § 434 andmeid ning täiendavat teavet sõlmitud maaklerlepingu ja tasude kohta. Alternatiivselt teeme ettepaneku sätestada <i>expressis verbis</i> vahendajale kohustus edastada alati kindlustusandja poolt väljastatud kindlustuspoliis kliendile. Olgu öeldud, et selline kohustus võiks olla tuletatav ka kehtivast õigusest, kuid järelevalveliselt oleks vaja sõnaselget normi, millele osutada.</p> <p>§ X. Kindlustusvõtjale edastatav dokument kindlustusmaakleri lepingu ja kindlustuslepingu sõlmimise kohta</p> <p>(1) Kui kindlustusmaakler edastab kindlustusvõtjale kindlustuslepingu kohta dokumendi, mis ei ole kindlustuspoliis, peavad sellel dokumendil olema märgitud vähemalt VÕS § 434 lõikes 2 nimetatud andmeid.</p> <p>(2) Lisaks lõikes 1 sätestatule peab dokument sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kindlustusmaakleri nimi ja õiguslik vorm; 2) maaklerlepingu sõlmimise aeg ja kestus; 3) kindlustusmaakleri poolt kliendile osutatavate teenused ja lisa kindlustuskaitsete kirjeldus; 4) kindlustusmaakleri vahendustasu suurus eurodes, sealhulgas teave selle kohta, kas ja millises ulatuses tasub vahendustasu kindlustusvõtja eest kindlustusandja; 5) muud kindlustusvõtja poolt maaklerlepingu alusel tasumisele kuuluvad summad ja tasud. <p>(3) Juhul, kui kindlustuspoliis või selle asemel kindlustusmaakleri poolt väljastatud dokument erinevad kindlustusvõtja avaldusest või kindlustusvajadusest, tuleb kõrvalekalle esitada sisust eraldi esiletõstetud märkega kindlustusmaakleri poolt väljastatud dokumendil, kusjuures iga kõrvalekaldumine tuleb eraldi ära näidata.</p> <p>(4) Käesolev paragrahv ei vabasta kindlustusandjat kohustusest väljastada kindlustuspoliis vastavalt võlaõigusseadusele. Kindlustusandja poliisi väljastamise kohustus loetakse täidetuks poliisi väljastamisest maaklerile.</p>		
--	--	--

<p>28. EKsL</p>	<p>4. Kindlustushuvi vs kindlustusvajadus</p> <p>Kindlustusturustuse direktiivi (IDD) artikli 20 lõike 1 kohaselt peab turustaja enne kindlustuslepingu sõlmimist kliendilt saadud teabe põhjal täpsustama kliendi nõudmised ja vajadused ning andma kliendile kindlustustoote kohta arusaadaval kujul objektiivset teavet, mis võimaldab tal teha teadliku otsuse.</p> <p>Eesti õigusesse on vastav säte üle võetud KindlITS § 192 lõike 2 punktiga 1, § 196 lõike 2 punktiga 4 ning § 221 lõikega 1. Siiski on direktiivis kasutatud mõiste „vajadused“ asemel kasutusele võetud termin „kindlustushuvi“.</p> <p>Eesti õigusruumis on terminil „kindlustushuvi“ praegu kaks sisuliselt erinevat tähendust:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ VÕS § 478 tähenduses – isiku varaline või isikuline suhe kindlustusriski objektiga, mis on eeltingimus kindlustusandja õigusele saada kindlustusmakset. Kindlustushuvi väljendab kindlustusvõtja õigust sõlmida kindlustusleping ja omada vastavat kindlustuskaitset. Teisisõnu tähendab see isiku huvi kindlustada end konkreetse riski vastu. ▪ KindlITS tähenduses (nt § 192 lg 2 p 1 ja § 221) – kliendi ootused, nõudmised, soovid ja riskivalmidus, mida turustaja peab analüüsima, et pakkuda kliendi vajadustele vastavat toodet (IDD mõistes „<i>demands and needs</i>“). Vajaduste väljaselgitamine on aktiivne protsess, mille käigus peab turustaja eristama kliendi subjektiivseid soove tema tegelikest vajadustest. 8 Enne konkreetse lepingu sõlmimist kliendile nõu andes peab kindlustustoodete turustaja andma kliendile individuaalseid soovitusi ja selgitama, miks vastab konkreetne toode kliendi kindlustusvajadustele ja nõudmistele kõige paremini⁹. Võlaõigusseaduse kommentaarides¹⁰ on asutud seisukohale, et vähemalt kindlustusmaakleri puhul on eelpool osundatud kohustuse puhul tegemist vastutustundliku kindlustamise põhimõttega, mis on oma loomult võrreldav krediidiandja vastutustundliku laenamise põhimõttega. <p>Lisaks on maaklerlepingutes üritatud panna kohustus kindlustushuvi määratlemiseks kindlustusvõtjale, mitte sätestatud kindlustusmaaklerile nõudeid kindlustusvajaduse väljaselgitamiseks.¹¹ Õiguskirjanduses on leitud, et sellised maaklerilepingu tingimused, mis kindlustusvajaduse õige määratlemise panevad kindlustusmaakleri lepingutes kindlustusvõtjale, ei ole kooskõlas IDD eesmärgiga ning kindlustusmaakleri seaduses sätestatud kohustustega tuvastada kindlustusvõtja kindlustusvajadus.¹²</p> <p>Tulenevalt sellest, et terminil „kindlustushuvi“ on kaks erinevat tähendust, tekitab selle kasutamine praktikas erinevas kontekstis segadust ning on viinud ebaühtlase tõlgendamiseni.</p> <p>Probleemile on korduvalt tähelepanu juhtinud ka kindlustusõiguse valdkonna õigusteadlased (nt Olavi-Jüri</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Eelnõusse on lisatud muudatusettepanekud, millega asendatakse KindlITS-is läbivalt termin „kindlustushuvi“ terminiga „kindlustusvajadused“. Lisaks täiendatakse eelnõu võlaõigusseaduse muudatustega, et muuta kindlustushuvi definitsiooni asukohta.</p>
-----------------------------------	--	-------------------	--

	<p>Luik jt).¹³ Probleemi on möönnud ka Rahandusministeerium, kes on varem ette valmistanud vastava eelnõu selle lahendamiseks, kuid mille menetlemine on erinevatel põhjustel lõpetati. Arusaamatuks jääb, miks varasemaid muudatusettepanekuid ei ole käesoleva eelnõuga liidetud.¹⁴</p> <p>Selguse ja õiguskindluse tagamiseks on põhjendatud viia terminoloogia kooskõlla IDD artikliga 20 ning asendada KindITS-is läbivalt termin „kindlustushuvi“ terminiga „kindlustusvajadused“ (või „nõudmised ja vajadused“).</p> <p>Eelpooltoodust tulenevalt teeme ettepaneku:</p> <p><i>1) paragrahvi 110 lõikes 3, § 174 lõikes 1, § 177 lõigetes 1 ja 2, § 178 lõike 2 punktis 3, § 182 lõike 8 punktis 3, § 192 lõike 2 punktides 1 ja 6, § 198 lõike 2 punktis 4, § 221 pealkirjas ja lõikes 1 ning § 258 pealkirjas asendatakse sõna „kindlustushuvi“ sõnaga „kindlustusvajadused“ vastavas käändes;</i></p>		
<p>29. EKsL</p>	<p>5. Filiaali registreerimise nõudest loobumine</p> <p>EKsL jagab Finantsinspektsiooni poolt väljendatud muret seoses eelnõus kavandatud muudatustega KindITS § 24 lõike 6 ja § 36 lõike 2 osas, millega kaotatakse filiaali asutamise nõue nii Eestis kui ka välisriigis.¹⁵</p> <p>Leiame, et kavandatud muudatuste puhul ei ole piisavalt selgelt välja toodud nende eesmärk ega praktiline vajadus. Samuti ei nähtu eelnõust ega seletuskirjast, et muudatusega kaasneks märkimisväärne halduskoormuse vähenemine ei turuosalistele ega järelevalveasutusele. Arvestades, et filiaali asutamine ja lõpetamine on oma olemuselt ühekordsed toimingud, on võimalik halduskoormuse vähenemine pigem marginaalne. Samas parandab filiaali nõue välismaa äriühingu kohta käivate andmete kättesaadavust Eestis ja lihtsustab sellega tegevust.</p> <p>EKsL hinnangul aitab kehtiv regulatsioon tagada õigusselguse nii teenuse osutamise vabaduse kui ka asutamisevabaduse kasutamisel piiriülese tegevuses. Filiaali olemasolu ja selle formaalne registreerimine loob selge raamistiku nii turuosalistele, järelevalve teostamisele kui ka klientidele, kes peavad saama üheselt aru teenusepakkuja õiguslikust staatusest ja oma õiguste teostamise võimalustest.</p> <p>Muudatuse elluviimisel võivad hägustuda tegevuse vormid ning järelevalve ulatus, mis omakorda võib suurendada õigusselgusetust ja tekitada praktilisi probleeme nii järelevalves kui ka tarbijakaitses. Samuti võib keerukamaks muutuda haldusmenetluses dokumentide kättetoimetamine ning avaliku teabe kättesaadavus.</p> <p>Eeltoodut arvesse võttes leiab EKsL, et kavandatud muudatustega ei ole põhjendatud kiirustada. Enne muudatuste edasi menetlemist tuleks põhjalikumalt analüüsida nende tegelikke mõjusid, sealhulgas mõju turu</p>	<p>Mitte arvetatud</p>	<p>Selgitame, et muudatuse eesmärk on viia KindITS kooskõlla Solventsus II direktiivi sõnastusega.</p> <p>Seletuskirja lisas 2 on ülevaade 14 liikmesriigi regulatsioonidest Solventsus II direktiivi artikli 145 lõike 1 teise alalõike ülevõtmise kohta. Ükski seletuskirjas esitatud liikmesriik ei nõua püsiva piiriülese tegevuse korral filiaali asutamist.</p>

	toimimisele, järelevalve efektiivsusele ja eelkõige tarbijate õigustele, sealhulgas kindlustusjuhtumite lahendamisele. Seetõttu teeb EKsL ettepaneku jätta nimetatud muudatused käesolevast eelnõust välja.		
--	---	--	--

AID KINDLUSTUSMAAKLER OÜ			
30.	<p>Puudub turutõrge. Klientidel on juba praegu olemas võimalus küsida-saada võrdlevaid kindlustuspakkumusi kas otse kindlustusandjalt või kindlustusmaakleri kaudu.</p> <p>Näiteks, põhitööd tegeval automüüjal on lihtsam anda oma kliendile kindlustusandja või kindlustusmaakleri kontaktid, kui et hakata ise sisuliselt kindlustusmaaklerina tegutsema. Kindlustusmaakleri agendi puhul ei ole kindlustusvahendus selle töötaja põhitegevus ja see ei ole eluliselt usutav, et ta suudaks pakkuda kindlustusvahenduse teenust võrdväärse kvaliteediga nagu kindlustusmaaklerid või kindlustusandjad otse, kelle igapäevategevus see on.</p> <p>Kuna kindlustusmaaklerid peavad üldjuhul ostma kindlustusmaakleri tegevuse vastutuskindlustust väljaspool Eestit, siis kindlustusriski asjaolude tõstmine tõstab kogu turu kindlustusmaaklerite vastutuskindlustuse kindlustusmakset. Suure tõenäosusega tõuseks ka Finantsinspektsiooni järelevalvetasu määr.</p> <p>Kokkuvõtteks veelkord: puudub turutõrge; on suur risk vahendustegevuse kvaliteedi languseks ebaprofessionaalsete vahendajate lisandumisega (nn kindlustusmaakleri agendid) ning kõigi kindlustusmaaklerite tegevuskulude kasv.</p> <p>Seaduse eelnõu teenib mõne üksiku suure kindlustusmaaklerfirma ärihuve, kahjustades enamuse huve. Seadusemuudatus ei tõsta vahendusteenuse üldist kvaliteeti, vaid pigem langetab seda. Klient ei võida sellest midagi. Seaduse muudatus (kindlustusmaakleri agendi lisandumine) on pigem kahjulik.</p>	Selgitatud	<p>Eelnõu eesmärk ei ole üksnes turutõrke kõrvaldamine, vaid ka kindlustusteenuste kättesaadavuse parandamine ja turustuskanalite mitmekesistamine. Praktikas eelistavad kliendid sageli saada seotud teenuseid ühest kontaktpunktist, mistõttu täiendavate turustusmodelite võimaldamine võib suurendada kasutusmugavust ilma olemasolevaid turustuskanaleid asendamata.</p> <p>Teenuse kvaliteedi languse riski maandamiseks peavad kõik turustustegevuses osalevad isikud vastama samadele pädevus- ja teadmishõuetele nagu teised kindlustusturustusega tegelevad isikud ning läbima igal aastal vähemalt 15 tunni mahus kindlustusalaseid koolitusi.</p> <p>Kindlustusmaakleri agent tegutseb kindlustusmaakleri vastutusel ja Finantsinspektsiooni järelevalve all, sealjuures on ta kantud Finantsinspektsiooni nimekirja. KindlITS § 184 lõike 1 kohaselt peab kindlustusmaakler oma tegevuses rakendama kõiki meetmeid, mis tagavad kliendi huvide prima kaitse. Eelnõu kohaselt (uus lõige 5) tagab kindlustusmaakler ka agendi kasutamise korral, et tagatud on klientide parim kaitse.</p> <p>Kui kindlustusmaakler ei taga agendi kasutamisel kindlustusteenuse, sealhulgas kindlustusnõustamise, nõuetekohast kvaliteeti, kustutatakse agent Finantsinspektsiooni nimekirjast (uue §-i 190² lõige 2). Samuti on Finantsinspektsioonil alus kindlustusmaakler nimekirjast</p>

		<p>kustutada (§ 190 lõige 3), kui kindlustusmaakler ei vasta KindITS või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele, mis ühtlasi hõlmab ka seda, et ei ole võimeline tagama, et tema agent tegutseks seadusele vastavalt ja nõuetekohaselt.</p> <p>Vastutuskindlustuse makse kujuneb eelkõige konkreetse kindlustusmaakleri, tema tegevuse mahu ja riskijuhtimise taseme alusel, mistõttu ei saa eeldada automaatset ega ühtlast hinnatõusu kogu turul. Hinnatõusu võib põhjustada kahjujuhtumite arvu suurenemine seoses agentide lisandumisega kindlustusturule, kuid nagu eespool märgitud, ei ole neile ette nähtud leebemaid nõudeid kui teistele kindlustust müüvatele isikutele.</p> <p>Lisaks on oluline märkida, et kindlustusturustuse direktiiv (IDD) võimaldab vahendajal kasutada teist vahendajat oma nimel tegutsemiseks ning nagu seletuskirjas on välja toodud, siis sellised turustusmudelid on paljudes EL riikides lubatud.</p>
--	--	--